

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (Ευρατόμ) 2023/1479 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 14ης Ιουλίου 2023****σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την άσκηση των δικαιωμάτων της Κοινότητας κατά την εφαρμογή της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7, το άρθρο 47 τέταρτο εδάφιο στοιχείο β) και το άρθρο 48,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβούλευσης με την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 29 Δεκεμβρίου 2020, η Επιτροπή συνήψε, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας («Κοινότητα»), τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου⁽¹⁾ («συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας»). Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας εφαρμόστηκε προσωρινά από την 1η Ιανουαρίου 2021 και άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 2021. Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας καλύπτει θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Κοινότητας και συγκεκριμένα τη σύνδεση με το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Κοινότητας και με την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον διεθνή θερμοπυρηνικό πειραματικό αντιδραστήρα (ITER) και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη που διέπονται από το πέμπτο μέρος της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας (Συμμετοχή σε προγράμματα της Ένωσης, χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και δημοσιονομικές διατάξεις).
- (2) Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας προβλέπει ότι τα Μέρη μπορούν να θεσπίζουν μονομερή μέτρα, ιδίως όσον αφορά την αναστολή ορισμένων υποχρεώσεων που απορρέουν από την εν λόγω συμφωνία, στις ειδικές περιπτώσεις και υπό τους όρους και τις διαδικασίες που καθορίζονται σε αυτήν. Όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας («Συνθήκη Ευρατόμ»), η Κοινότητα μπορεί να θεσπίζει μονομερή μέτρα στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 718 και 719 της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας. Τα εν λόγω μονομερή μέτρα αφορούν τη μερική ή ολική αναστολή της συμμετοχής του Ηνωμένου Βασιλείου σε προγράμματα της Ένωσης, καθώς και τη μερική ή ολική διακοπή της.
- (3) Σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη να προστατεύσει τα συμφέροντά της κατά την εφαρμογή της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, η Κοινότητα θα πρέπει να είναι σε θέση να προβεί σε κατάλληλη χρήση των μέσων που έχει στη διάθεσή της γρήγορα και με αναλογικό, αποτελεσματικό και ευέλικτο τρόπο, με πλήρη συμμετοχή των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν κανόνες και διαδικασίες που θα διέπουν τη θέσπιση μονομερών μέτρων κατά την άσκηση των δικαιωμάτων της Κοινότητας στο πλαίσιο της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας.
- (4) Τα μονομερή μέτρα θα πρέπει να περιορίζονται στα απολύτως αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού τους, λαμβανομένης υπόψη της πραγματικής ή δυνητικής ζημίας των συμφερόντων της Κοινότητας που προκύπτει από την υπόθεση. Τα μέτρα θα πρέπει να πληρούν τους όρους που καθορίζονται στα άρθρα 718 και 719 της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας.
- (5) Οι κανόνες και οι διαδικασίες που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να έχουν προτεραιότητα έναντι τυχόν διατάξεων του δικαίου της Κοινότητας που διέπουν το ίδιο αντικείμενο.
- (6) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο παρών κανονισμός παραμένει κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό, η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί, εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος του, σε επανεξέταση του πεδίου και της εφαρμογής του και να υποβάλει έκθεση με τα πορίσματά της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η εν λόγω έκθεση θα πρέπει να συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από σχετικές νομοθετικές προτάσεις.

(1) EE L 149 της 30.4.2021, σ. 10.

- (7) Η διαδικασία θέσπισης αυτόνομων μέτρων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ^(?) δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν θίγει τη συνεχή και μόνιμη άσκηση από το Συμβούλιο των καθηκόντων χάραξης πολιτικών, συντονισμού και λήψης αποφάσεων που του ανατίθενται από τις Συνθήκες όσον αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου.
- (8) Για την άσκηση των εξουσιών που ορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 101 της Συνθήκης Ευρατόμ, η εσωτερική διαδικασία λήψης αποφάσεων σε σχέση με την εφαρμογή της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας και της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας αποτυπώνεται στις αποφάσεις (ΕΕ) 2020/135 ^(?) και (ΕΕ) 2021/689 του Συμβουλίου ^(*). Προκειμένου να είναι σε θέση να ασκεί πλήρως τα σχετικά καθήκοντα χάραξης πολιτικών, συντονισμού και λήψης αποφάσεων, το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς, σε μόνιμη και τακτική βάση, για την εφαρμογή των εν λόγω συμφωνιών, μεταξύ άλλων και για όλες τις δυσκολίες που ενδέχεται να ανακύψουν, ιδίως δε για πιθανές παραβιάσεις των εν λόγω συμφωνιών και για άλλες καταστάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν στη λήψη μέτρων δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώνεται δεόντως και εγκαίρως για τους πιθανούς τρόπους αντίδρασης που έχει στη διάθεσή της η Κοινότητα ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης και ορθή εφαρμογή των εν λόγω συμφωνιών, καθώς και για τη συνέχεια που δίνεται στα όποια μέτρα ληφθούν.
- (9) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, και ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί η ταχεία, αποτελεσματική και ευέλικτη άσκηση των αντίστοιχων δικαιωμάτων της Κοινότητας στο πλαίσιο της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τη θέσπιση μονομερών μέτρων και για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, όπως απαιτείται, στην εσωτερική έννομη τάξη της Κοινότητας. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει επίσης να καλύπτουν την τροποποίηση, την αναστολή ή την κατάργηση των θεσπισθέντων μέτρων. Θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Δεδομένου ότι τα προβλεπόμενα μέτρα συνεπάγονται την έκδοση πράξεων γενικής εμβέλειας, θα πρέπει να χρησιμοποιείται η διαδικασία εξέτασης για τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων. Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις άμεσης εφαρμογής όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης το επιβάλλουν για την κατάλληλη προστασία των συμφερόντων της Κοινότητας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες και διαδικασίες για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και έγκαιρης άσκησης των δικαιωμάτων της Κοινότητας όσον αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου («συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας»).
2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα ακόλουθα μέτρα που θεσπίζει η Κοινότητα σύμφωνα με τα άρθρα 718 και 719 της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας:
 - α) την αναστολή της εφαρμογής του πρωτοκόλλου Ι της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, σε σχέση με ένα ή περισσότερα προγράμματα της Κοινότητας, δραστηριότητες ή μέρη αυτών·

^(?) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

^(?) Απόφαση (ΕΕ) 2020/135 του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2020, σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 1).

^(*) Απόφαση (ΕΕ) 2021/689 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, και της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας σχετικά με διαδικασίες ασφαλείας για την ανταλλαγή και την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών (ΕΕ L 149 της 30.4.2021, σ. 2).

- β) τη διακοπή της εφαρμογής του πρωτοκόλλου I της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, σε σχέση με ένα ή περισσότερα προγράμματα της Κοινότητας, δραστηριότητες ή μέρη αυτών.

Άρθρο 2

Άσκηση των δικαιωμάτων της Κοινότητας

1. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων του δικαίου της Κοινότητας που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 7, 47 και 48 της Συνθήκης Ευρατόμ, εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να θεσπίζει τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και να θέτει σε εφαρμογή τα εν λόγω μέτρα, μέσω εκτελεστικών πράξεων.
2. Τα μέτρα που εγκρίνονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό είναι αναλογικά προς τους επιδιωκόμενους στόχους και αποτελεσματικά για τη διατήρηση της ισορροπίας των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που διέπουν τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου σε προγράμματα της Ένωσης, όπως προβλέπεται στη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας. Συμμορφώνονται με τα ειδικά κριτήρια που καθορίζονται στην εν λόγω συμφωνία.
3. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να τροποποιεί, να αναστέλλει ή να καταργεί τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α), μέσω εκτελεστικών πράξεων. Κατά περίπτωση, οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις προσδιορίζουν τη διάρκεια της αναστολής.
4. Όταν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη εκφράσουν συγκεκριμένη ανησυχία, το εν λόγω κράτος μέλος ή τα εν λόγω κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να αναστείλει τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στο σχετικό πρόγραμμα ή προγράμματα της Κοινότητας σύμφωνα με την παράγραφο 1. Εάν η Επιτροπή δεν ανταποκριθεί θετικά σε ένα τέτοιο αίτημα, γνωστοποιεί εγκαίρως στο Συμβούλιο τους λόγους της.
5. Οι εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2.
6. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις άμεσης εφαρμογής, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 3.

Άρθρο 3

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του Ηνωμένου Βασιλείου. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 5.

Άρθρο 4

Επανεξέταση

Έως τις 9 Αυγούστου 2028, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, συνοδευόμενη από συναφείς νομοθετικές προτάσεις, κατά περίπτωση.

Άρθρο 5

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 14 Ιουλίου 2023.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
N. CALVIÑO SANTAMARÍA
